

horizonte ^{UNIA}

Gazeta dla Polskich członków i członkin Unii
Numer (2) 15, Kwiecień 2016

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Ogólnoszwajcarskie głosowania 28 lutego 2016 Tak dla wartości demokratycznych!

Udało nam się: szwajcarscy wyborcy powiedzieli „nie” dla tak zwanej inicjatywy „Durchsetzungsinitiative”!
Wynik ten zawdzięczamy masowej mobilizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Pomimo ogromnej radości: jesienią zostanie wprowadzona w życie inicjatywa dotycząca wydalania cudzoziemców. Oznacza to, że obcokrajowcy będą surowiej karani niż Szwajcarki i Szwajcarzy.

Obok „Durchsetzungsinitiative” głosowano również na trzy inne tematy. Zarówno inicjatywa dotycząca spekulacji produktami spożywczymi jak i inicjatywa partii CVP zostały odrzucone (odpowiednio 59,9% i 50,8%). Przyjęta została natomiast inicjatywa w sprawie drugiej rury tunelu Gotthard większością 57%. Niestety, odrzucone zostały dwie inicjatywy związków zawodowych: przeciwko dumpingowi płacowemu w Zurichu i referendum przeciwko ustawie wydłużającej godziny otwarcia sklepów w kantonie Ticcino.

Nieludzka i uderzająca w państwo prawa

Inicjatywa „Durchsetzungsinitiative” zmierzała, zgodnie z deklaracjami partii SVP, do implementacji innej inicjatywy o automatycznym wydalaniu kryminalnych cudzoziemców (niem.: Ausschaffungsinitiative). Tymczasem „Durchsetzungsinitiative” przewidywała daleko bardziej rygorystyczne środki niż Ausschaffungsinitiative, zmierzając do zniesienia zasady równości wobec prawa i umożliwiając wydalanie za błahe wykroczenia. Była równocześnie bezpośrednim atakiem wymierzonym w działalność związków zawodowych, w których wielu członków nie posiada szwajcarskiego paszportu.

Razem osiągnęliśmy sukces

Z tego powodu Unia aktywnie włączyła się w szeroką kampanię przeciwko inicjatywie. Właśnie „pilny apel” wystosowany przez związki zawodowe uruchomił niesamowitą dynamikę. Zebrano ponad milion franków na plakaty i ogłoszenia. Również wiele innych inicjatyw doprowadziło do mobilizacji społeczeństwa obywatelskiego. Wynik pokazuje, że wspólnymi siłami można sprzeciwić się prawicowemu populizmowi. Durchsetzungsinitiative została odrzucona większością 58,9% głosów.

Pomimo radości...

Mimo wszystko, nie wolno zapomnieć, że propozycja parlamentu dotycząca implementacji Ausschaffungsinitiative wprowadza szczególne prawo wobec osób bez szwajcarskiego

paszportu. Od 1 października 2016 r., cudzoziemcy, którzy zostali skazani prawomocnie za pewne kategorie (ciężkich) przestępstw będą automatycznie wydalani ze Szwajcarii. Jednakże w tym katalogu przestępstw znajduje się również nadużycie świadczeń socjalnych. Oznacza to, że zatajenie przed ubezpieczalnią kwoty powyżej 300 franków prowadzić może do wydalenia. Jedynie klauzula „trudnej sytuacji życiowej” może uchronić przed wydaleniem. Oznacza ona, że w razie trudnej sytuacji osobistej można odstąpić od wydalenia. Środek ten ma uwzględnić przede wszystkim sytuacje osób, które urodziły się lub wychowały w Szwajcarii.

Bądź świadom swoich praw!

Związki zawodowe po głosowaniu 28.2 zapowiedziały zainicjowanie ofensywy naturalizacyjnej. Zmierza ona do zmotywowania cudzoziemców, którzy spełniają warunki by realizowali swoje prawa. Po drugie, doprowadzić ma do tego by kantony i gminy wyszły naprzeciw potencjalnym kandydatom do przyjęcia szwajcarskiego obywatelstwa wysyłając sygnał „chcemy ciebie”. Odsetek cudzoziemców w Szwajcarii jest sztucznie wysoki ze względu na rygorystyczne kryteria naturalizacji. Czas by to zmienić aby Szwajcaria uznała „Szwajcarki i Szwajcarów bez paszportu”.

Aurora García

Informacje w skrócie

Odnowiony zbiorowy układ pracy (L-GAV) dla branży hotelarskiej

Partnerzy socjalni w branży hotelarskiej porozumieli się co do nowego układu zbiorowego (L-GAV). Ma on wejść w życie dla całej branży 1 stycznia 2017 r. Nowy układ został wynegocjowany przez Unię, związki pracowników Syna i Hotel & Gastro Union oraz związki pracodawców Swiss Catering Association, GastroSuisse i hotelleriesuisse. Do czerwca wszyscy uczestnicy muszą zaakceptować nowy L-GAV. Następnie, wszyscy pracownicy oraz zakłady objęte układem zostaną szczegółowo poinformowane o nowych zapisach a do rządu szwajcarskiego złożony zostanie wniosek o uznanie powszechnego obowiązywania (AVE) układu.

Rezolucja „badanti”

Opiekunowie i opiekunki osób starszych mają dość nieprawidłowości w ich branży. W specjalnej rezolucji domagają się poprawy istniejących warunków. Rezolucja została przyjęta podczas pierwszego kantonalnego zjazdu „badanti”, który odbył się 6 marca w Paradiso (TI). W złożonej na ręce władz kantonalnych rezolucji Unia domaga się przyjęcia zbiorowego układu pracy dla tzw. „badanti” (opiekunowie i opiekunki seniorów w prywatnych gospodarstwach domowych). Ponadto, więcej środków finansowych ma zostać przeznaczonych na domową opiekę starszych osób.

Zwolnienia zbiorowe w Sulzer

Koncern przemysłowy Sulzer planuje zamknięcie zakładu w Winterthur i zwolnienie 90 osób. Powodem decyzji, zdaniem koncernu, jest silny kurs franka. Tymczasem, chodzi tu również o maksymalizację zysku. Sulzer dopiero co zapowiedział wypłatę nadzwyczajnej dywidendy swoim akcjonariuszom. Zaś nowy prezes zarządu firmy zainkasował premię początkową wysokości prawie 3 milionów franków. Z tego powodu 90 osób musi teraz zapłacić utratą pracy. Unia wzywa Sulzer do zachowania miejsc pracy w Winterthur. W tej sprawie musi zadziałać również polityka: Unia domaga się pilnych politycznych kroków zmierzających do ochrony pracowników i zdecydowanej polityki przemysłowej.

Ubezpieczenia socjalne 2016: Wszystkie zmiany w ubezpieczeniach socjalnych

Nic tak bardzo nie dotyka bezpośrednio pracowników jak zmiany w systemie emerytalnym, opieki zdrowotnej i świadczeń socjalnych. Poniżej przegląd zmian.

Nowe lub znowelizowane przepisy przeważnie zaczynają obowiązywać z początkiem roku kalendarzowego. Dotyczy to również ubezpieczeń społecznych. Przykładowo podwyższenia emerytur, obniżki składek na obowiązkowe ubezpieczenie czy cięć w pomocy socjalnej. Poniżej najważniejsze zmiany na rok 2016. Zestawienie przygotowało szwajcarskie stowarzyszenie związków zawodowych SGB.

AHV/IV/EO, AVS/AI/PG, AVS/AI/IPG

Rząd szwajcarski obniżył z 0,5 do 0,45 procent składkę na fundusz rekompensaty wynagrodzenia (Erwerbsersatzordnung, EO). Fundusz EO wypłaca pensję w czasie służby wojskowej, cywilnej, obrony cywilnej czy też urlopu macierzyńskiego. W roku 2010 rząd podniósł te składki na określony czas ze względu na braki finansowe powstałe w wyniku wprowadzenia urlopu macierzyńskiego (2005). Tymczasem braki zostały uzupełnione i składka może zostać obniżona.

Całkowita składka na AHV, IV, i EO, AVS/AI/PG, AVS/AI/IPG obniżona została tym samym z 10,3 do 10,25 procenta. Połowę wpłaca firma a druga połowę potrąca z pensji pracownika.

Nowe składki od 1 stycznia 2016:

Składki	Pracownik	Pracodawca	Suma
AHV/AI	4,2%	4,2%	8,4%
IV/AI	0,7%	0,7%	1,4%
EO/PG/IPG	0,225%	0,225%	0,45%
Razem	5,125%	5,125%	10,25%

Również osoba bezrobotna wpłaca do AHV, IV i EO, AVS/AI/PG, AVS/AI/IPG. Wysokość składek co do zasady wynika z posiadanego majątku i przychodów (np. renta lub alimenty). Istnieje jednak składka minimalna, którą wpłacać muszą wszyscy. (Wyjątek: gdy współmałżonek wpłaca dwukrotność stawki minimalnej). Składka minimalna została obniżona (poprzez zmianę składki na EO) z 480 na 478 franków rocznie.

Ubezpieczenie wypadkowe

Nowością jest objęcie szerszej grupy pracowników pełnym ubezpieczeniem wypadkowym. Rząd szwajcarski podniósł bowiem maksymalny wymiar pensji podlegającej ubezpieczeniu ze 126 000 na 148 000 franków. Było to konieczne gdyż od czasu ostatniego dopasowania wynagrodzeń wzrosły najwyższe pensje. Nowy, maksymalny wymiar pensji ma również znaczenie w kontekście ubezpieczeń socjalnych: w ubezpieczeniu od bezrobocia zostały włączone składki od pensji do 148 000 franków. W tym przypadku płaci pracownik i pracodawca po 1,1 procenta. Dostosowane są nie tylko składki ale również świadczenia ubezpieczenia od bezrobocia i maksymalne stawki dniówek w IV (ubezpieczenie od inwalidztwa).

Zabezpieczenie zawodowe

Od początku stycznia kasy emerytalne wprowadziły najniższe w historii oprocentowanie kont emerytalnych w drugim filarze. Spowodowane jest to obniżeniem przez rząd szwajcarski minimalnych stóp procentowych do rekordowo niskiego poziomu 1,25 procent. Do końca roku 2015 wynosił on jeszcze 1,75 procent. Stopa procentowa ustala minimalny poziom odsetek, które muszą zostać doliczone rocznie do konta emerytalnego.

Ubezpieczenie zdrowotne

Od 1 stycznia weszła w życie nowa ustawa „nadzór nad ubezpieczeniem zdrowotnym”. Jedną z nowości jest możliwość wymuszenia przez Federalny Urząd ds. Zdrowia zmniejszenia składek na kasy chorych jeżeli będą one zbyt wysokie w stosunku do wydatków danej kasy. Ustawa ta ma zapobiec kolejnym korektom w wysokości składek: w latach między 1996 a 2013 kasy chorych w niektórych kantonach pobierały zbyt wysokie lub zbyt niskie składki. W roku 2016 ma to zostać wyrównane: w 11 kantonach (AR, BE, BL, GL, JU, LU, NW, OW, SH, , SO, UR,) ubezpieczeni będą musieli płacić dodatek do składki. W 9 kantonach (AI, FR, GE, GR, TG, TI, VD, ZG, ZH) otrzymają zwrot. Federalny Urząd ds. Zdrowia ustali na wiosnę jakie to będą kwoty.

Pomoc socjalna

Od 2016 r. większość gmin i kantonów stosuje preredagowane dyrektywy Szwajcarskiej Konferencji Pomocy Socjalnej (SKOS). Oznacza to dla niektórych odbiorców pomocy socjalnej, że w przyszłości będą otrzymywali znacznie mniej pieniędzy. Na przykład młodzi dorośli: kto ma 25 lat i mieszka we własnym gospodarstwie domowym otrzyma 20 procent mniej pomocy socjalnej. Stawka podstawowych potrzeb, stanowiąca podstawę obliczania kosztów utrzymania została obniżona z 986 do 789 franków.

Pomoc socjalna zaoszczędzi w przyszłości również na samotnie wychowujących. Zostanie im odebrany tak zwany zryczałtowany dodatek integracyjny wysokości 200 franków. Dodatek ten przyznawany był dotychczas na opiekę nad dzieckiem.

SKOS zastrzył również sankcje nakładane na odbiorców świadczeń socjalnych za brak współpracy z urzędem socjalnym. Urząd może teraz obciąć świadczenia o maksymalnie 30 procent.

Zabezpieczenie emerytalne

Zabezpieczenie emerytalne: po tym jak sprawą zajęła się Rada Kantonalna (izba parlamentu szwajcarskiego – przyp. tłum.) czas by w roku 2016 nowelizacja zabezpieczenia emerytalnego autorstwa ministra Alain Berset z partii SP, trafiła pod obrady Rady Narodowej (druga izba parlamentu – przyp. tłum.). Nowelizacja zakłada dwie istotne zmiany: podniesienie wieku emerytalnego dla kobiet do 65 lat i obniżenie minimalnej stawki waloryzacji emerytur z 6,8 do 6 procent. Ma to znaczenie, gdyż wpływa to na wysokość emerytur. Nowe emerytury zmniejszyłyby się tym samym o 12 procent.

Świadczenia uzupełniające: również ustawa o świadczeniach uzupełniających jest w trakcie nowelizacji. Konsultacje społeczne będą jeszcze trwać do wiosny a do końca roku ma być gotowy projekt ustawy. Istnieje ryzyko pogorszenia warunków dla seniorów i inwalidów, zwłaszcza przy zwrocie składek na kasy chorych.

Ubezpieczenie od inwalidztwa: również w tym przypadku w roku 2016 będzie kolejna nowelizacja. Projekt w tej sprawie także jest w trakcie konsultacji społecznych.

Kursy Movendo

Więcej o szwajcarskim systemie ubezpieczeń socjalnych dowiedzieć się można w instytucie kształcenia związków zawodowych, Movendo. Przykładowo podczas bardzo popularnego kursu „Planowanie emerytury: jaki dochód przysługuje mi na starość”. Możecie się Państwo również zgłosić na kurs „Świadczenia uzupełniające do AHV i IV: jak ustalić swoje roszczenie?” lub „Wstęp do zabezpieczenia zawodowego”. Przynajmniej jeden kurs rocznie jest darmowy dla członków związków zawodowych. Aktualny program znajdziecie Państwo na stronie: www.movendo.ch.

Sina Bühler, preredagowane z gazety Work nr 3,19 lutego 2016

Malarz-gipsiarz

Wcześniejsza emerytura również dla malarzy i gipsarzy

Malarze i gipsiarze każdego dnia wykonują ciężką robotę. Tylko nieliczni są w stanie dotrzeć do ustawowej emerytury. Dlatego od dłuższego czasu Unia domaga się wprowadzenia wcześniejszych emerytur. Na początku 2016 r. delegacje partnerów socjalnych porozumiały się co do nowego modelu. To ważny sukces i sygnał dla innych branż.

Związki zawodowe Unia malarzy i gipsarzy Szwajcarii niemieckiej i Jury jak również malarzy kantonu Ticino od 11 lat domagają się wprowadzenia możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę. W końcu udało się: delegacje negocjatorów Szwajcarskiego Związku Przedsiębiorstw Malarskich i Gipsiarskich (SMGV) oraz związków zawodowych Unia i Syna, porozumiały się co do modelu wcześniejszej emerytury. Nowy układ zbiorowy (GAV) musi jeszcze zostać zaakceptowany przez właściwe organy zaangażowanych w negocjacje organizacji.

Elastyczna emerytura od 60

Nowy model przewiduje możliwość przejścia na elastyczną, częściową emeryturę od 60 lat dla mężczyzn i od 59 lat dla kobiet oraz pełną emeryturę od 63, tudzież 62 lat. Do osiągnięcia ustawowego wieku emerytalnego pracownicy otrzymają 70 procent pensji AHV. Również składki na drugi filar będą płacone. Proponowany model będzie finansowany przez pracodawców i pracowników w wysokości 0,85 procenta wynagrodzenia od każdej ze stron. Pierwsze osoby będą mogły skorzystać z nowego rozwiązania prawdopodobnie od stycznia 2018 r.

Większe pensje przede wszystkim dla młodych

Nowy GAV przewiduje ponadto w latach 2016 i 2017 ogólną podwyżkę wynagrodzeń dla wszystkich po 25 franków miesięcznie. Równocześnie w latach 2016 i 2017 o 30 franków wzrosną minimalne wynagrodzenia dla młodych pracowników w pierwszym, drugim i trzecim roku po zakończeniu nauki. Pensje majstrów i wykwalifikowanych pracowników wzrosną o 12,50 franka.

Wcześniejsza emerytura w branży malarskiej i gipsiarskiej jest ważnym krokiem naprzód by również w innych ciężkich, obciążających fizycznie zawodach wprowadzić model umożliwiający wcześniejsze emerytury.

Pytania i Odpowiedzi

Renta wdowia: Czy AHV może ją anulować?

Mam 47 lat i jestem wdowcem, moja żona zginęła w wypadku motocyklowym cztery lata temu. Od tego czasu mieszkam sam z dziećmi: syn ma 22 lata, córka będzie miała wkrótce 18 lat i jest na trzecim roku szkolenia zawodowego. AHV wypłaca mi wdowią rentę a mojej córce rentę sierocą. Mój syn nie otrzymuje renty od czasu gdy ukończył szkołę zawodową. Niedawno otrzymałem informację z kasy wyrównawczej AHV, że nie będę więcej otrzymywał renty. Renta dla mojej córki pozostaje bez zmian. Czy AHV może anulować moją rentę?

Peter Schmid: Tak. Wdowiec otrzymuje rentę z tytułu śmierci żony tak długo jak jego najmłodsze dziecko nie osiągnie 18 roku życia. Tak stanowi art. 24 ustawy o AHV. To czy córka uczy się czy nie, nie gra żadnej roli. Ostatnią wdowią rentę otrzyma Pan w miesiącu, w

którym Pana córka będzie obchodzić 18 urodziny. Jeżeli wdowiec nie posiada dzieci to w ogóle nie otrzyma renty wdowiej od AHV. Ustawodawca celowo gorzej uregulował sytuację wdowców wobec wdów w kontekście renty. Zamężna kobieta, której umrze mąż, jeżeli posiada dzieci zawsze będzie miało prawo do wdowiej renty. Wiek dzieci nie ma tu znaczenia. W pewnych przypadkach będzie miało prawo do renty nawet gdy nie będzie miała dzieci. Wtedy mianowicie, gdy w momencie śmierci męża będzie miała przynajmniej 45 lat a związek małżeński trwał przynajmniej 5 lat.

Work, 4.02.2016

Emerytura AHV: czy składki z Niemiec będą doliczone?

Wychowałem się w Niemczech, tam też ukończyłem szkoły i kilka lat pracowałem w wyuczonym zawodzie. Jednak od wielu lat mieszkam i pracuję w Szwajcarii i w tym roku przechodzę na emeryturę, Czy składki, które płaciłem w Niemczech zostaną uwzględnione na szwajcarską emeryturę AHV?

PHILIP THOMAS: Niestety nie. Powinien Pan jednak, oprócz emerytury AHV, otrzymać częściową emeryturę z Niemiec. Osoba, która pracowała w kilku krajach, otrzyma po osiągnięciu odpowiedniego wieku lub w przypadku inwalidztwa częściowe emerytury z państw, w których pracowała. To samo dotyczy rodziny zmarłej, ubezpieczonej osoby. Wysokość emerytury lub renty oblicza się na podstawie okresów płacenia składek. Nie ma przy tym znaczenia, gdzie dana osoba mieszka na emeryturze. Emerytura lub renta musi zostać wypłacona w każdym dowolnym państwie. Ponadto, muszą zostać spełnione dodatkowe przesłanki otrzymania uprawnień emerytalnych. Są one jednak różne w zależności od państwa.

Work, 19.02.2016

Czym jest Unia?

Unia jest największym szwajcarskim związkiem zawodowym zrzeszającym około dwieście tysięcy członków i członkiń pracujących w sektorze prywatnym. Dzięki około dwustu układom zbiorowym pracy zawartym z różnymi pracodawcami reprezentujemy interesy przeszło półtora miliona osób zatrudnionych w Szwajcarii.

W Unii pracuje wielu polskich pracowników, m.in.: Adam Rogalewski w Bernie odpowiedzialny za całą Szwajcarię, Artura Bienko w Genewie oraz Barbara Blicharz w kasie dla bezrobotnych w Genewie, a także Mateusza Paulo w Zurichu.

Dlaczego warto wstąpić do Unii?

Osoby, które pracują tam gdzie istnieje związek zawodowy zarabiają więcej. Układy zbiorowe pracy gwarantują lepsze warunki zatrudnienia.

Członkowie Unii otrzymują dofinansowanie do kursów zawodowych i językowych.

Członkowie Unii są wreszcie lepiej poinformowani. Prawo pracy zmienia się szybko, również jeśli chodzi o coroczne podwyżki, dlatego nasi członkowie i członkinie wiedzą ile powinni zarabiać.

Wreszcie w roku 2013 Unia uzyskała przeszło milion franków odszkodowania dla polskich pracowników w Szwajcarii.

Jak wstąpić do Unii?

Można to zrobić przez Internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden

lub kontaktując się bezpośrednio z Adamem Rogalewskim (telefon poniżej).

Koszt członkostwa wynosi od 12.70 do 50.80 CHF w zależności od wysokości wynagrodzenia.

Więcej informacji po polsku znajduje się na polskiej stronie internetowej Unii:
www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Adam Rogalewski

komórka: 0041 79 535 74 10 email: adam.rogalewski@unia.ch lub polska@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osman, A. Rogalewski | Sprachverantwortlich Adam Rogalewski | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch

Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski

Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.